

نمونه‌های بسیاری هم وجود دارد که خدمات عرضه می‌شود اما همچنان نارضایتی عمومی وجود دارد. دلیل این نارضایتی‌ها، شناخت نادرست از نیازها و شرایط جامعه است. برای شناخت درست و استفاده از راهنمایی، نیاز به دیتاهای مناسب داریم تا به اهداف خود برسیم

اجازه برای دسترسی به آن‌ها باید استفاده مجدد و ایجاد ارزش افزوده صورت بگیرد. به نظر من هنوز بلوغ سازمانی به وجود نیامده و حساسیت‌هایی وجود دارد. در بحث انحصار نیز، آن‌ها اینطور فکر می‌کنند که با انتشار داده‌ها انحصاری که نسبت به آن‌ها داشتند را از دست می‌دهند. به نظر من نکته بعدی که وجود دارد این است که سازمان‌ها و دستگاه‌های ما از دستاوردهای انتشار این اطلاعات آگاه نیستند. آن‌ها هنوز درک نکردند که باز استفاده از داده چه مزایایی می‌تواند برای آن‌ها داشته باشد. دستگاه‌ها و سازمان‌ها باید آگاهی داشته باشند که به تعداد تیم‌های تخصصی که در کشور وجود دارد، می‌توانند داده‌های آن‌ها را بررسی کنند و به تناسب آن سرویس و خدمات ارائه کنند. به آن اصطلاح خدمات همراه با ارزش افزوده ایجاد کنند.

دولت برای ایجاد این بلوغ و نوع نگاه در سازمان‌ها و دستگاه‌ها چه برنامه و راهکاری دارد؟

در قدم اول باید بتوانیم این درک را برای دستگاه ایجاد کنیم که می‌تواند داده را بدون اطلاعات اساسی مانند نام و نام خانوادگی در اختیار بگذارد. اینکه داده‌ها به صورت دیتا به شکل درست به اشتراک گذاشته شود، کاری است که مادر بازطراحی انجام می‌دهیم. مکانیزم به گونه‌ای است که هر کسی نتواند در داده‌ها تغییراتی را به وجود بیاورد؛ به اصطلاح دیتا را کثیف کند.

برای اینکه این وضعیت بهبود پیدا کند، باید فعالیت‌هایی صورت بگیرد. اولین قدم به روزرسانی و بازطراحی سامانه است که مراحل انتهایی خود را طی می‌کند. دومین قدم بحث تبیین است که دستگاه آگاه شود که ارائه داده‌هایش هم برای جامعه هم برای خودش نفع دارد. حتی بیشتر برای خود دستگاه‌ها و سازمان‌ها سودمند است. چون ممکن است بسیاری از این داده‌هایی که جمع‌آوری شده‌اند، در اختیار تیم‌های مختلف قرارگیرد و به اپلیکیشن‌ها یا خدماتی تبدیل شود. به همین شکل از این دیتا اطلاعاتی بیرون استخراج می‌شود و به خدمات و سرویس‌هایی تبدیل می‌شود که در بهبود کیفیت زندگی تأثیر دارد. اتفاقاً برای جوامعی مانند جامعه ما که درگیر آلودگی هوا و مواردی از این دست و خطرهای محیط زیستی است، طراحی اپلیکیشن‌هایی با قابلیت پیش‌بینی هوا می‌تواند بسیار مفید باشد. هر چقدر بتوانیم شهر و کشور خود را هوشمندتر مدیریت کنیم، چالش‌های مردم کم‌تر می‌شود.

یکی دیگر از برنامه‌ها تبیین این ماجرا است. این کار بر اساس ماموریتی که بر عهده سازمان فناوری بوده، در قالب بخشنامه‌ها و نشست‌های سازمانی شروع شده است. البته این برنامه‌ها در گذشته هم وجود داشته و برای دستگاه‌ها هم در سامانه فعلی دسترسی‌هایی ایجاد شده است. تغییرنگرش سازمانی یکی از راهکارهایی است که باید اتفاق بیفتد و در حال حاضر از سمت ما اقداماتی صورت می‌گیرد.

در جهت ایجاد این نگرش و تفکر در دستگاه‌ها، از تیم‌هایی برای بازطراحی سامانه و توسعه مجدد آن‌ها استفاده می‌کنیم که این توسعه مجدد صرفاً سازمانی نیست؛ هدف این است که مجدداً با دستگاه همکاری کنیم، آنها را توجیه کنیم و بعد شرایط را روی سامانه به گونه‌ای پیش ببریم که که درک سامانه‌ای صحیح از نحوه بارگذاری داده داشته باشند.

انجام فعالیت‌های پژوهشی مجدداً شکل گرفته و کارهای تحلیلی در خصوص آسیب‌شناسی اینکه چرا تا به حال این دیتا نتوانسته آن نقش محوری را که باید در جامعه هدف داشته باشد را ایفا کند. فعالیت‌های پژوهشی آن انجام شده و در مراحل پایانی قرارداد. خود ما هم چالش‌هایی را در خصوص

نحوه اشتراک گذاشتن داده روی سامانه و آپدیت آن‌ها داشتیم. در آینده نزدیک سامانه‌ای جدید با روال‌های جدید برای پاسخگویی به جامعه هدف رونمایی می‌شود.

در این حوزه نمونه‌های موفقی در استفاده از داده‌ها وجود دارد؟

مرکز آمار ایران، از ابتدا تا الان با انتشار داده‌ها، آن‌ها را در اختیار عموم قرار داده است. در اینجا یک نکته وجود دارد؛ اینکه اطلاعاتی که این مرکز منتشر می‌کند بیشتر به صورت ارائه آمار و ارقام است. به عنوان مثال یک مجموعه بسیار گسترده‌ای از داده‌ها را منتشر می‌کند که همه آن‌ها داده‌هایی از جنس اعداد و ارقام هستند. می‌توان آن‌ها را تحلیل آماری کرد اما نمی‌شود از آن‌ها به شکل‌های مختلف تحلیل‌هایی به دست آورد. مرکز آمار ایران هم در جهت همکاری با اشتراک‌گذاری داده‌ها در بحث این دیتا نه تنها مخالفتی ندارد، بلکه تمایل به انجام این کار نیز دارد. اما نوع فعالیت آن‌ها با این دیتا متفاوت است.

در سازمان فناوری اطلاعات بیشتر به دنبال این هستیم که بتوانیم داده‌های توصیفی را منتشر کنیم. داده‌هایی که بتوان از آن‌ها تحلیل و اطلاعاتی استخراج کرد. اطلاعاتی که به یک سرویس‌دهی یا ایجاد ارزش افزوده منجر شود. این اتفاق میسر نمی‌شود مگر اینکه دستگاه‌ها داده‌هایشان را به صورت کامل یعنی به شکل بانک دیتا یا دیتاست در اختیار بگذارند. دیتاست‌هایی که تناقضی با قانون دوام نداشته و خط قرمزها وارد نکنند.

می‌توان اشاره کرد که در ایالات متحده آمریکا در این حوزه نمونه‌های موفقی مانند DATA.GOV راه‌اندازی شد و کشورهای دیگر هم از این طریق استفاده و بهره‌برداری کردند. ما هم به دنبال این اتفاق هستیم اما همیشه به دلیل حفظ حریم خصوصی شهروند و مخاطبینی که به دستگاه‌های دولتی ما مراجعه می‌کنند، دیتا منتشر نمی‌شود. تا به حال ما